Na bekijken docu ‘Naza’ maakt voormalig UGent-rector Rik Van de Walle de bocht over Israël

INTERVIEW **Voor Rik Van de Walle is Israël het voordeel van de twijfel kwijt. Na het zien van de documentaire *Naza* verscherpt de ex-rector van de UGent zijn standpunt over Israël. “Bij de minste twijfel moeten samenwerkingen worden stopgezet.”**

“In Israël had men tegen de oorlogszucht kunnen stemmen, maar dat heeft men niet gedaan.” © Jimmy Kets

“Rik Van de Walle, *you can’t hide, you’re supporting genocide*.” Het is een van de leuzen die maandenlang weerklonken aan het rectoraat van de UGent. De toenmalige rector Rik Van de Walle kreeg bakken kritiek van een groep studenten en personeelsleden over zijn houding tegenover samenwerkingen met Israëlische instellingen. Van de Walle reageerde bijzonder afwachtend en benadrukte dat de situatie “complex” is, tot ongenoegen van de demonstranten.

De ophefmakende documentaire *Naza* brengt daar nu verandering in. In die docufilm wordt de gruwel in Gaza verteld vanuit het perspectief van de Israëlische soldaten. “Het conflict wordt op een nog veel onmenselijker manier gevoerd dan ik denkbaar achtte”, schrijft Van de Walle in een publieke boodschap.

De voormalige rector heeft zijn visie op de samenwerkingen met Israëlische instellingen flink aangescherpt na het zien van de film. “In het verleden vond ik dat samenwerkingen konden blijven bestaan of zelfs nieuw worden opgestart als er slechts twijfel en dus geen zekerheid was over de betrokkenheid bij mensenrechtenschendingen. Als je ziet wat er in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever aan de gang is, zou ik dat voordeel van de twijfel omdraaien”, zegt Van de Walle. “Vandaag vind ik dat samenwerkingen moeten worden stopgezet of niet mogen worden opgestart bij de minste twijfel over mogelijke betrokkenheid bij mensenrechtenschendingen.”

Welke inzichten hebben uw standpunt doen veranderen?

“Ik weet al lang, net zoals velen, dat er verschrikkelijke zaken gebeuren in Gaza en dat er mensenrechten worden geschonden. Wat mij in de docu heeft gefrappeerd, is dat het geen waarnemers van buitenaf zijn die aan het woord komen, maar militairen. Het zijn daders. Daarnaast vond ik ook het contrast tergend. Aan de ene kant heb je de wreedheid en de brutaliteit van wat zich daar afspeelt. Aan de andere kant heb je de zakelijkheid, de onbewogenheid, de rust in het spreken van hen die daarbij rechtstreeks betrokken zijn. Hoe is het mogelijk dat je willens nillens mensen en hun context kapotmaakt en daar vervolgens zo rustig over kunt spreken? Ik kan daar met mijn verstand en gevoel niet bij.”

Waarom had u een documentaire nodig om uw standpunt aan te passen? Voldoende andere bronnen wezen daar toch al op?

“Voor mij maakt het uit wie aan het woord is. De *body language* van die soldaten. De verhalen over hoe men massaal mensen vermoordt. Dat men niet alleen specifieke *targets* raakt, maar ook de mensen daaromheen kapotmaakt. Hoe weinig dat schijnbaar met hen doet. Dat is wat een enorme impact heeft.”

“Een tweede aspect dat meespeelt, zijn de verkiezingsresultaten. Ik ga een delicate vergelijking maken. Als je twee recente uitslagen vergelijkt – die uit de VS en die uit Israël – dan zie ik een fundamenteel verschil. In de VS hebben mensen vrij massaal nee gezegd ten aanzien van oorlogsretoriek en conflictzucht. De houding tegenover Iran heeft een rol gespeeld in het stemlokaal. In Israël is het anders. Daar had men tegen de oorlogszucht kunnen stemmen, maar heeft men dat niet gedaan. Kijk, er werd altijd gezegd dat het voor Israëlische universiteiten en kennisinstituten erg moeilijk was om tegen de overheid in te gaan. Ze zouden anders worden afgestraft. Ik heb begrip voor dat argument. Maar in het stemlokaal doet men wat men wil. Het argument ‘we kunnen niet anders’ is voor mij nu heel erg uitgehold. Dat is een jammerlijke vaststelling.”

> “Wie nu nog beweert het niet te weten: *I’m very sorry*, dat kan niet meer. Ik meen dat. De documentaire kan online vrij bekeken worden”

Moet de UGent nog meer doen?

“Ik ben niet meer betrokken bij de besluitvorming. We wilden een paar jaar geleden Israëlische samenwerkingen stopzetten, maar dat bleek een bijzonder lastig verhaal. Dat is nog steeds zo. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt niet bij de UGent. Onze universiteit kan wel blijvend de boodschap geven dat samenwerking met actoren die mensenrechten schenden, niet kan, en dat we er alles aan doen wat mogelijk is om dergelijke samenwerkingen stop te zetten.”

U refereert in uw boodschap aan de uitspraak *Wir haben es nicht gewusst*. U wilt niet aan de foute kant van de geschiedenis staan?

“Wie nu nog beweert het niet te weten: *I’m very sorry*, dat kan niet meer. Ik meen dat. De documentaire kan online vrij bekeken worden. Niemand heeft daardoor nog de kans om te zeggen: ‘Ik heb het niet geweten of ik heb het niet gezien.’ In het bijzonder geldt dat voor beleidsmakers. Zij hebben volgens mij de elementaire plicht om de docu op z’n minst te bekijken.”

Klaas Maenhout

advertentie

Verantwoordelijke uitgever: Olivier Leleux
Leleux Associated Brokers, Koningsstraat 97, 1000 Brussel - BTW: BE 0426 120 604 - (RPR Brussel)
Beursvennootschap naar Belgisch recht door de NBB en FSMA in België vergund (FSMA-nummer 050009)